

Specifika psychiatrických pacientů v kontextu anesteziologické péče

Apjarová T.*¹, Bönischová T.*^{2,3}, Kosinová M.^{2,3}, Štourač P.^{2,3}

*Autoři se podíleli na tvorbě stejným dílem

¹Anesteziologicko-resuscitační oddělení Nemocnice Vyškov, p. o.

²Klinika dětské anesteziologie a resuscitace, Fakultní nemocnice Brno a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

³Ústav simulační medicíny, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

Prevalence psychiatrických onemocnění celosvětově stoupá, nyní jimi trpí každý pátý člověk. Proto se můžeme setkávat s pacienty užívajícími psychiatrickou medikaci v naší klinické praxi téměř denně. Tento článek se detailně věnuje specifickým anesteziologické péče u psychiatrických pacientů, se zaměřením na farmakologické interakce psychofarmak a jejich rizika spojená s kombinací léčiv podávaných v rámci anestezie. Taktéž je věnována pozornost možnostem minimalizace potenciálních komplikací v průběhu perioperačního období.

Klíčová slova: anestezie, psychiatrický pacient, antidepresiva, antipsychotika, perioperační péče.

The specifics of psychiatric patients in the context of anaesthesia

The prevalence of psychiatric disorders is rising globally, with one in five individuals now affected. As a result, patients taking psychotropic medications are encountered frequently in clinical practice. This article explores the specific considerations in providing anaesthetic care to psychiatric patients, with a focus on pharmacological interactions between psychotropic and anaesthetic drugs, as well as on the risks associated with their combined use. Additionally, the article discusses strategies to minimize potential complications during the perioperative period.

Key words: anesthesiology, psychiatric patient, antidepressants, antipsychotics, perioperative care.

Úvod

Psychiatrická onemocnění představují významnou část spektra zdravotnických diagnóz, přičemž jejich výskyt přesahuje hranice oboru psychiatrie a běžně se s nimi setkáváme napříč všemi obory medicíny [1]. Dle současných dat roste prevalence psychiatrických onemocnění, trpí jimi téměř každý pátý člověk na světě [2, 3]. Od začátku nového tisíciletí výrazně vzrůstá četnost užívání psychofarmak, a taktéž se snižuje věk jejich uživatelů [1]. Tento trend tudíž vede k častějšímu výskytu pacientů s psychiatrickými diagnózami v rámci perioperační péče, přičemž lze předpokládat, že jejich zastoupení bude i nadále narůstat. Psychiatrické onemocnění tak představuje významný faktor, který může ovlivňovat perioperační péči [1].

Anestezie u psychiatrických pacientů představuje výzvu nejen pro jejich primární psychiatrickou diagnózu, ale zejména pro možnou interakci psychiatrické medikace s léčivými přípravky užívanými v perioperačním období.

Tento článek shrnuje současné poznatky v oblasti perioperační péče o pacienty s nejčastějšími psychiatrickými diagnózami včetně

přípravy na anestezii, managementu anestezie a pooperačního sledování. Pozornost je také věnována rizikovým faktorům, interakcím psychofarmak s anestetiky a analgetiky a praktickým přístupům, které mohou pomoci minimalizovat rizika a optimalizovat výsledky péče.

Obecné informace

Efektivní management psychiatrických pacientů vyžaduje multidisciplinární spolupráci mezi anesteziology, psychiatry, chirurgickým týmem a dalšími specialisty.

Pro hladký průběh perioperačního procesu je klíčové předoperační zhodnocení psychiatrického stavu pacienta. Kromě důrazu na identifikaci a management interakcí užívaných psychofarmak je nezbytné zaměřit se také na specifika a rizika konkrétního psychiatrického onemocnění a v součinnosti s chirurgickými obory správně posoudit risk vs. benefit ratio výkonu [1].

V rámci přípravy na operační výkon je nutné minimalizovat stres a úzkost před výkonem pro riziko exacerbace onemocnění [4].

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORKY:

MUDr. Tereza Bönischová, bonischovat@gmail.com

Článek přijat redakcí: 6. 7. 2025; Článek přijat k tisku: 25. 9. 2025

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2025;36(4):272-279